

I

(Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi)

IETEIKUMI

EIROPAS SAVIENĪBAS TIESA

Ar šo tekstu tiek aktualizēti ieteikumi valstu tiesām, kas tika pieņemti tūlīt pēc tam, kad 2012. gada 1. novembrī stājās spēkā jaunais Tiesas Reglaments (OV C 338, 6.11.2012., 1. lpp.). Šie ieteikumi ir balstīti gan uz šī Reglamenta ⁽¹⁾ īstenošanā gūto pieredzi, gan uz nesenāko judikatūru, un to mērķis ir atgādināt prejudiciālā nolēmuma tiesvedības būtiskās iezīmes un sniegt tiesām, kuras prejudiciālā kārtā vērsas Tiesā, visas praktiskās norādes, kas nepieciešamas, lai tā varētu lietderīgi lemt par uzdotajiem jautājumiem.

IETEIKUMI

valstu tiesām par prejudiciālās tiesvedības ierosināšanu

(2016/C 439/01)

Ievads

1. Līguma par Eiropas Savienību (turpmāk tekstā – “LES”) 19. panta 3. punkta b) apakšpunktā un Līguma par Eiropas Savienības darbību (turpmāk tekstā – “LESD”) 267. pantā paredzētais lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir fundamentāls Eiropas Savienības tiesību mehānisms. Tā mērķis ir nodrošināt šo tiesību vienvērtīgu interpretāciju un piemērošanu Savienībā, piedāvājot dalībvalstu tiesām instrumentu, kas tām ļauj vērsties Eiropas Savienības Tiesā (turpmāk tekstā – “Tiesa”) prejudiciālā kārtā ar jautājumiem par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības iestāžu un struktūru pieņemto aktu spēkā esamību.
2. Prejudiciālā nolēmuma tiesvedība balstās uz ciešu sadarbību starp Tiesu un dalībvalstu tiesām. Lai nodrošinātu pilnīgu šīs tiesvedības efektivitāti, ir lietderīgi atgādināt tās būtiskās iezīmes un veikt precizējumus, lai izskaidrotu Reglamenta noteikumus par tostarp lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu autoru un tvērumu, kā arī šāda lūguma formu un saturu. Šos precizējumus, kas attiecas uz visiem lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu (I), papildina noteikumi, kas piemērojami lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu, kuri izskatāmi īpaši ātri (II), un pielikums, kurā norādīti visu lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu būtiskie elementi.

I. Noteikumi, kas attiecas uz visiem lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu autors

3. Tiesas kompetence prejudiciālā kārtā lemt par Savienības tiesību interpretāciju vai spēkā esamību ir īstenojama pēc ekskluzīvas valstu tiesu iniciatīvas, neatkarīgi no tā, vai pamatlietas puses ir vai nav paudušas vēlmi vērsties Tiesā. Proti, tā kā tai ir jāuzņemas atbildība par pieņemamo tiesas nolēmumu, tikai un vienīgi valsts tiesa, kura izskata

⁽¹⁾ OVL 265, 29.9.2012., 1. lpp.

strīdu, ņemot vērā katras lietas īpatnības, novērtēs gan lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu nepieciešamību, lai tā spētu pasludināt spriedumu, gan jautājumu, ko tā uzdod Tiesai, atbilstību.

4. "Tiesas" statusu Tiesa interpretē kā autonomu Savienības tiesību jēdzienu, šajā ziņā ņemot vērā vairāku faktoru kopumu, piemēram, to, vai iestāde, kas iesniegusi lūgumu Tiesai, ir izveidota ar tiesību aktu, vai tā ir pastāvīga, vai tās jurisdikcijai ir obligāts raksturs, vai process tajā ir balstīts uz sacikstes principu, vai tā piemēro tiesību normas, kā arī vai tā ir neatkarīga.
5. Dalībvalstu tiesas, ja tās uzskata, ka Tiesas nolēmums ir vajadzīgs, lai tās varētu pasludināt spriedumu, var vērsties Tiesā ar jautājumu par kādas Savienības tiesību normas interpretāciju vai spēkā esamību (sk. LESD 267. panta otro daļu). Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu var izrādīties īpaši lietderīgs, ja tiesvedībā valsts tiesā rodas jauns interpretācijas jautājums, kas no vispārējo interešu viedokļa ir svarīgs vienveidīgai Savienības tiesību piemērošanai, vai ja šķiet, ka pastāvošā judikatūra nesniedz nepieciešamo skaidrību līdz tam nepieredzētā tiesiskā vai faktiskā situācijā.
6. Ja jautājums ir radies lietā, ko izskata tiesa, kuras nolēmumus nevar pārsūdzēt tiesā atbilstoši valsts tiesību normām, tai ir pienākums vērsties Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu (sk. LESD 267. panta trešo daļu), izņemot gadījumus, kad attiecīgajā jomā jau ir iedibināta judikatūra vai arī nepastāv pamatotas šaubas par veidu, kā pareizi interpretēt tiesību normu.
7. No pastāvīgās judikatūras turklāt izriet, ka, lai gan valstu tiesām ir iespēja noraidīt tajās izvirzītos pamatus par Savienības iestādes vai struktūras aktu spēkā neesamību, tomēr tikai Tiesa ir tiesīga pasludināt kādu Savienības iestādes vai struktūras tiesību aktu par spēkā neesošu. Ja dalībvalsts tiesai ir šaubas par šāda tiesību akta spēkā esamību, tai ir jāvēršas Tiesā, norādot iemeslus, kādēļ tā uzskata, ka šis tiesību akts varētu būt spēkā neesošs.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un tvērums

8. Lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu ir jābūt par Savienības tiesību interpretāciju vai spēkā esamību, nevis par valsts tiesību normu interpretāciju vai jautājumiem par faktiem, kas radušies pamatlietas ietvaros.
9. Tiesa par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu var lemt tikai tad, ja pamatlietā ir piemērojamas Savienības tiesības. Šajā ziņā iesniedzējtiesai ir jāizklāsta visi būtiskie faktiskie un tiesiskie apstākļi, kas vedina to uzskatīt, ka lietā ir piemērojamas Savienības tiesību normas.
10. Attiecībā uz lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu par Eiropas Savienības Pamattiesību hartas interpretāciju ir jāatgādina, ka atbilstoši tās 51. panta 1. punktam hartas noteikumi attiecas uz dalībvalstīm tikai tad, ja tās īsteno Savienības tiesību aktus. Lai gan šādas īstenošanas gadījumi var būt atšķirīgi, tomēr no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu ir skaidri un nepārprotami jāizriet, ka papildus hartai pamatlietā ir piemērojama vēl kāda cita Savienības tiesību norma. Tiesai nav kompetences lemt par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, ja tiesiskā situācija neietilpst Savienības tiesību piemērošanas jomā, un iesniedzējtiesas norādītie hartas noteikumi paši par sevi neradīs šādu kompetenci.
11. Visbeidzot, lai gan sprieduma pasludināšanai Tiesa noteikti ņem vērā pamatlietas tiesiskos un faktiskos apstākļus, kā tos ir definējis iesniedzējtiesa lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu, tā pati nepiemēro Savienības tiesības šajā strīdā. Lemjot par Savienības tiesību interpretāciju vai spēkā esamību, Tiesa cenšas sniegt lietderīgu atbildi pamatlietas atrisināšanai, tomēr iesniedzējtiesai no šīs atbildes ir jāizdara konkrēti secinājumi, ja nepieciešams, atstājot nepiemērotu valsts tiesību normu, kas atzīta par nesaderīgu ar Savienības tiesībām.

Pienācīgais brīdis lūgt prejudiciālu nolēmumu

12. Valsts tiesa var iesniegt Tiesai lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, tiklīdz tā konstatē, ka, lai tā varētu pieņemt savu nolēmumu, tai ir vajadzīgs nolēmums par Savienības tiesību interpretāciju vai spēkā esamību. Šī tiesa pati vislabāk var novērtēt, kurā tiesvedības stadijā ir jāiesniedz šis lūgums.

13. Tomēr ir vēlams, lai iesniedzējtiesa lēmumu lūgt prejudiciālu nolēmumu pieņemtu tādā tiesvedības stadijā, kad tā spēj pietiekami precīzi definēt lietas tiesiskos un faktiskos apstākļus, kā arī tiesiskos jautājumus, kas šajā lietā rodas, jo tiesvedība Tiesā noritēs uz minētā lūguma pamata un Tiesas rīcībā ir jābūt visiem elementiem, kas ir vajadzīgi, lai pārbaudītu tās kompetenci atbildēt uz uzdotajiem jautājumiem un apstipriņošanas atbildes gadījumā sniegtu lietderīgu atbildi uz šiem jautājumiem. Lai nodrošinātu pareizu tiesvedības norisi, tāpat var izrādīties vēlams, lai lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu tiktu iesniegts pēc tam, kad puses, ievērojot sacīkstes principu, ir varējušas izteikties.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu forma un saturs

14. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu var būt ikvienā formā, kāda valsts tiesībās ir atzīta attiecībā uz procesa jautājumiem. Tomēr jāpatur prātā, ka šis dokuments būs pamats tiesvedībai, kas notiek Tiesā, un ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu tiks izsniegts visām Tiesas statūtu (turpmāk tekstā – "Statūti") 23. pantā paredzētajām ieinteresētajām personām, tostarp visām dalībvalstīm, lai saņemtu to iespējamus apsvērumus. Tā kā lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir jātulko visās Eiropas Savienības oficiālajās valodās, tad ir nepieciešams, lai iesniedzējtiesas sagatavotā redakcija būtu vienkārša, skaidra un precīza, bez liekiem elementiem. Kā rāda pieredze, lai adekvāti izklāstītu ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu saistītos tiesiskos un faktiskos apstākļus, bieži vien pietiek ar desmit lappusēm.

15. Visu lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu saturs ir noteikts Tiesas Reglamenta 94. pantā un uzskaitīts šā dokumenta pielikumā. Papildus prejudiciālā kārtā Tiesai uzdotajiem jautājumiem lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu jāiekļauj:

- strīda priekšmeta, kā arī faktu, kuriem ir nozīme un kurus ir konstatējusi iesniedzējtiesa, kopsavilkums vai vismaz to faktu izklāsts, uz kuriem ir balstīti prejudiciālie jautājumi,
- to valsts tiesību normu, kas varētu būt piemērojamas attiecīgajā lietā, saturs un attiecīgā gadījumā atbilstošā valsts judikatūra, kā arī
- to iemeslu, kas iesniedzējtiesai likuši šaubīties par noteiktu Savienības tiesību normu interpretāciju vai spēkā esamību, izklāsts un saikne, ko tā ir konstatējusi starp šīm tiesību normām un pamatlietai piemērojamajiem valsts tiesību aktiem.

Ja nav viena vai vairāku iepriekš minēto elementu, Tiesai var nākties atzīt, ka tās kompetencē nav lemt par prejudiciālā kārtā uzdotajiem jautājumiem, vai noraidīt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu kā nepieņemamu.

16. Lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu iesniedzējtiesai ir jāsniedz precīzas norādes par valsts tiesību normām, kas piemērojamas pamatlietas faktiem, un precīzi jāidentificē Savienības tiesību normas, kuras tiek lūgts interpretēt vai kuru spēkā esamība tiek apšaubīta. Attiecīgā gadījumā lūgumā ir ietverams īss pamatlietas pušu argumentu izklāsts. Tādēļ ir noderīgi atgādināt, ka tulkots tiek tikai lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, nevis iespējamie šī lūguma pielikumi.
17. Iesniedzējtiesa var arī koncentrēti norādīt savu viedokli par atbildi, kas būtu sniedzama uz prejudiciālajiem jautājumiem. Šāda norāde Tiesai ir lietderīga īpaši tad, ja tai par lūgumu ir jālemj paātrinātā tiesvedībā vai steidzamības tiesvedībā.
18. Visbeidzot, Tiesai uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem ir jāatrodas atsevišķā un skaidri identificētā lēmuma par prejudiciālu jautājumu uzdošanu daļā, vēlams tā sākumā vai beigās. Tiem ir jābūt saprotamiem pašiem par sevi, bez vajadzības skatīt lūguma motīvu daļu.
19. Lai atvieglotu lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu lasīšanu, ir svarīgi nodrošināt, lai tas Tiesā tiktu iesniegts drukātā formā un lai lūguma lappuses un punkti būtu numurēti.
20. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir jādatē un jāparaksta, pēc tam ierakstītā sūtījumā jānosūta Tiesas kancelejai uz šādu adresi: *Rue du Fort Niedergrünwald, 2925 Luxembourg, LUXEMBOURG*. Šis lūgums ir jāpapildina ar visiem

atbilstošajiem dokumentiem, tostarp ar pamatlietas pušu un to iespējamo pārstāvju precīziem datiem, kā arī pamatlietas materiāliem vai to kopijām. Šie lietas materiāli (vai to kopijas) visu tiesvedības laiku tiks glabāti kancelejā, kur, ja vien iesniedzējtiesa nebūs norādījusi pretējo, ar tiem varēs iepazīties Statūtu 23. pantā norādītās ieinteresētās personas.

21. Prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā Tiesa principā izmanto datus, kas ir ietverti lēmumā par prejudiciālu jautājumu uzdošanu, tostarp datus par nosaukumiem/uzvārdiem vai personiska rakstura datus. Līdz ar to iesniedzējtiesai, ja tā to uzskata par nepieciešamu, savā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu pašai ir jānodrošina atsevišķu datu aizklāšana vai vienas vai vairāku pamatlietā iesaistīto personu vai organizāciju anonimizācija.
22. Pēc tam, kad iesniegts lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, arī Tiesa var veikt šādu anonimizāciju pēc savas ierosmes vai pēc iesniedzējtiesas vai kādas pamatlietas puses lūguma. Lai saglabātu šāda lūguma efektivitāti, tas tomēr būtu pauzams cik vien iespējams agrākā tiesvedības stadijā, katrā ziņā pirms paziņojuma par konkrēto lietu publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* un pirms lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izsniegšanas Statūtu 23. pantā paredzētajām ieinteresētajām personām, kas parasti notiek apmēram mēnesi pēc lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu iesniegšanas. Pieaugot jauno informācijas un saziņas tehnoloģiju izmantošanai, anonimizācijai, kas veikta pēc šīs publicēšanas un izsniegšanas, lielākoties nebūs nekādas praktiskas nozīmes.

Mijiedarbība starp lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu un valsts tiesvedību

23. Lai gan valsts tiesas kompetencē paliek lēmumi par aizsardzības pasākumiem, īpaši saistībā ar lūgumu par spēkā esamības novērtējumu, tomēr līdz ar lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu iesniegšanu tiesvedība valsts tiesā ir apturama līdz brīdim, kad Tiesa pieņem nolēmumu.
24. Lai gan lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu principā paliek Tiesas izskatīšanā, iekams tas nav atsaukts, tomēr ir jāpatur prātā Tiesas loma prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā, proti, veicināt efektīvu tiesvedību dalībvalstīs, nevis gatavot konsultatīvus viedokļus par vispārīgiem vai hipotētiskiem jautājumiem. Tā kā prejudiciālā nolēmuma tiesvedības priekšnosacījums ir faktiski notiekoša tiesvedība iesniedzējtiesā, tai ir jāinformē Tiesa par jebkuru procesuālu notikumu, kas varētu ietekmēt tiesvedības uzturēšanu tajā, it īpaši par atteikšanos no prasības, mierizlīgumu strīdā vai jebkādu citu notikumu, kas noved pie tiesvedības izbeigšanas. Tāpat šai tiesai ir jāinformē Tiesa par nolēmumu, kas attiecīgā gadījumā tiek pieņemts attiecībā uz pārsūdzību par lēmumu par prejudiciālu jautājumu uzdošanu, un sekām, ko tas rada saistībā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.
25. Lai nodrošinātu efektīvu prejudiciālā nolēmuma tiesvedības norisi Tiesā un saglabātu tās lietderīgo iedarbību, tomēr ir būtiski, lai šāda informācija pēc iespējas ātrāk tiktu paziņota Tiesai. Turklāt ir jāvērs valstu tiesu uzmanība uz to, ka lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu atsaukums var ietekmēt līdzīgu lietu (vai lietu virknes) izskatīšanu iesniedzējtiesā. Ja vairāku tajā izskatāmu lietu iznākums ir atkarīgs no Tiesas sniegtās atbildes uz iesniedzējtiesas uzdotajiem jautājumiem, var būt lietderīgi lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu apvienot šīs lietas, lai ļautu Tiesai atbildēt uz jautājumiem, neraugoties uz iespējamu vienas vai vairāku lietu atsaukšanu.

Tiesāšanās izdevumi un juridiskā palīdzība

26. Prejudiciālā nolēmuma tiesvedība Tiesā ir bezmaksas, un Tiesa neņem par iesniedzējtiesas izskatīšanā esošās lietas pušu tiesāšanās izdevumiem; par tiem ir jālemj pašai iesniedzējtiesai.
27. Ja kādas pamatlietas puses līdzekļi nav pietiekami un ciktāl valsts noteikumos tas ir atļauts, iesniedzējtiesa var piešķirt šai pusei juridisko palīdzību, lai tostarp segtu pārstāvības izmaksas, kas tai rodas tiesvedībā Tiesā. Arī Tiesa var piešķirt šādu palīdzību, ja vien palīdzība jau nav tikusi piešķirta valsts līmenī vai ciktāl šī palīdzība nesedz vai sedz tikai daļu no tiesāšanās izdevumiem, kas radušies tiesvedībā Tiesā.

Tiesas un valsts tiesas saziņa

28. Visā tiesvedības laikā Tiesas kanceleja sazinās ar iesniedzējtiesu, kurai tā nosūta visu procesuālo dokumentu kopijas, kā arī attiecīgā gadījumā lūgumus par precizējumiem vai skaidrojumiem, kuri uzskatīti par nepieciešamiem, lai sniegtu lietderīgu atbildi uz šīs tiesas uzdotajiem jautājumiem.
29. Tiesvedībai beidzoties, kanceleja nosūta Tiesas nolēmumu iesniedzējtiesai, kura tiek aicināta informēt Tiesu par šā nolēmuma piemērošanu pamatlietā un paziņot tai galīgo nolēmumu pamatlietā.

II. Īpaši steidzamiem lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu piemērojamie noteikumi

30. Saskaņā ar Statūtu 23.a pantā, kā arī Reglamenta 105.–114. pantā paredzētajiem nosacījumiem lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu noteiktos apstākļos var tikt piemērota paātrinātā tiesvedība vai steidzamības tiesvedība. Par šo tiesvedības veidu piemērošanu lemj Tiesa pēc iesniedzējtiesas pienācīgi motivēta lūguma, kurā konstatēti tiesiskie vai faktiskie apstākļi, kas pamato šīs tiesvedības (šo tiesvedību) piemērošanu, vai izņēmuma kārtā pēc savas ierosmes, ja to šķietami nosaka lietas raksturs vai apstākļi.

Paātrinātās tiesvedības un steidzamības tiesvedības piemērošanas nosacījumi

31. Saskaņā ar Reglamenta 105. pantu lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu, ja lietas raksturs prasa to izskatīt īsā termiņā, atkāpjoties no minētā Reglamenta noteikumiem, var tikt piemērota paātrinātā tiesvedība. Tā kā šīs tiesvedības veids nosaka būtiskus ierobežojumus visiem tiesvedības dalībniekiem, tostarp visām dalībvalstīm, kam rakstveida vai mutvārdu apsvērumi ir jāsniedz termiņos, kuri ir daudz īsāki nekā parastie termiņi, tās piemērošana būtu jālūdz tikai īpašos apstākļos, kas nosaka nepieciešamību Tiesai ātri atbildēt uz uzdotajiem jautājumiem. Atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai, apstākļi, ka nolēmums, kurš iesniedzējtiesai jāpieņem pēc prejudiciālo jautājumu uzdošanas Tiesai, potenciāli varētu skart lielu skaitu personu vai tiesisko situāciju, pats par sevi nav uzskatāms par izņēmuma apstākli, kas varētu attaisnot paātrinātās tiesvedības piemērošanu.
32. Šis secinājums vēl jo vairāk attiecas uz Reglamenta 107. pantā paredzēto steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedību. Šī tiesvedība, kas ir piemērojama tikai jomās, uz kurām attiecas LESD III daļas V sadaļa par brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, uzliek vēl stingrākus ierobežojumus iesaistītajām personām, jo tajā ir ierobežots to lietas dalībnieku skaits, kas var iesniegt rakstveida apsvērumus, un ārkārtas steidzamības gadījumā pastāv iespēja vispār atteikties no tiesvedības Tiesā rakstveida daļas. Līdz ar to šīs tiesvedības piemērošana būtu jālūdz tikai apstākļos, kad ir pilnīgi noteikti nepieciešams, lai Tiesa ļoti ātri pieņemtu lēmumu par iesniedzējtiesas uzdotajiem jautājumiem.
33. Lai arī šeit nav iespējams izsmeloši uzskaitīt šādus apstākļus – it īpaši tāpēc, ka Savienības tiesību normas, kuras reglamentē brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, mainās un attīstās, – valsts tiesa pieteikumu par steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedības piemērošanu varētu plānot iesniegt, piemēram, LESD 267. panta ceturtajā daļā minētajā gadījumā, kad persona ir ieslodzīta vai tai ir atņemta brīvība, ja atbilde uz uzdoto jautājumu ir noteicoša, lai izvērtētu šīs personas tiesisko stāvokli, vai strīdā par vecāku varu vai mazgadīgu bērnu aizgādību, ja tiesas, kurā saskaņā ar Savienības tiesībām ir iesniegta lieta, kompetence ir atkarīga no atbildes uz prejudiciālo jautājumu.

Pieteikums par paātrinātās tiesvedības vai steidzamības tiesvedības piemērošanu

34. Lai Tiesa varētu ātri izlemt, vai ir piemērojama paātrinātā tiesvedība vai steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedība, pieteikumā ir precīzi jāizklāsta tiesiskie un faktiskie apstākļi, kas pamato steidzamību, tostarp iespējamie riski, ja lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu tiktu piemērota parastā prejudiciālā nolēmuma tiesvedība. Iesniedzējtiesai cik vien iespējams koncentrēti ir jānorāda savs viedoklis par atbildi, kāda būtu jāsniedz uz uzdotajiem jautājumiem. Šāda norāde pamatlietas pusēm un citām ieinteresētajām personām, kuras piedalās tiesvedībā, atvieglo viedokļa izteikšanu un tādēļ paātrina tiesvedību.

35. Pieteikums par paātrinātās tiesvedības vai steidzamības tiesvedības piemērošanu jebkurā gadījumā ir jāiesniedz nepārprotamā veidā, kas Tiesas kancelejai uzreiz ļauj konstatēt, ka lieta ir jāizskata īpašā kārtībā. Šajā nolūkā iesniedzējtiesa ir aicināta precizēt, kura no divām procedūrām ir nepieciešama konkrētajā gadījumā, un savam pieteikumam pievienot norādi uz attiecīgo Reglamenta pantu (105. pants par paātrināto tiesvedību vai 107. pants par steidzamības tiesvedību). Šī norāde ir jāiekļauj skaidri identificējamā lēmuma par prejudiciālu jautājumu uzdošanu vietā (piemēram, lēmuma sākumdaļā vai atsevišķā tiesas dokumentā). Attiecīgā gadījumā šis pieteikums var tikt pienācīgi darīts zināms iesniedzējtiesas nosūtītā pavadvēstulē.
36. Attiecībā uz pašu lēmumu par prejudiciālu jautājumu uzdošanu, steidzamības gadījumā ir jo īpaši svarīgi, lai tas būtu formulēts kodolīgi, jo tas paātrina tiesvedību.

Tiesas, iesniedzējtiesas un pamatlietas pušu saziņa

37. Lai paātrinātu un atvieglotu saziņu ar iesniedzējtiesu un pamatlietas pusēm, tiesa, kas iesniedz pieteikumu par paātrinātās tiesvedības vai steidzamības tiesvedības piemērošanu, tiek aicināta norādīt elektroniskā pasta adresi vai telefaksa numuru, kuru Tiesa varētu izmantot, kā arī attiecīgo pamatlietas pušu pārstāvju elektroniskā pasta adreses vai telefaksa numurus.
38. Parakstīta lēmuma par prejudiciālu jautājumu uzdošanu kopiju kopā ar pieteikumu par paātrinātās tiesvedības vai steidzamības tiesvedības piemērošanu Tiesai sākotnēji var nosūtīt pa elektronisko pastu (ECJ-Registry@curia.europa.eu) vai pa telefaksu (+352 433766). Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu un pieteikuma izskatīšana varēs tikt uzsākta pēc šādas kopijas saņemšanas. Tomēr šo dokumentu oriģināli cik vien iespējams ātri ir jānosūta Tiesas kanceļajai.

PIELIKUMS

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu būtiskie elementi**1. Iesniedzējtiesa**

Lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu ir jābūt precīzi norādītai iesniedzējtiesai un attiecīgā gadījumā tai tiesas palātai vai tam iztiesāšanas sastāvam, kas lūdz prejudiciālu nolēmumu, un, lai atvieglotu vēlāku saziņu starp to un Tiesu, šīs tiesas kontaktiem ir jābūt norādītiem pilnībā.

2. Pamatlietas puses un to pārstāvji

Norāde par iesniedzējtiesu ir jāpapildina ar norādi par pamatlietas pusēm un attiecīgā gadījumā – par personām, kuras tās pārstāv tiesā. Šīm norādēm ir jābūt cik vien iespējams pilnīgām, un lēmumā par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu vai tā pavadvēstulē tostarp ir jābūt precīzai attiecīgo personu pasta adresei, to tālruna vai telefaksa numuram un, ja tiem tā ir, elektroniskā pasta adresei.

Šeit valstu tiesu uzmanība tiek vērsta uz Tiesas Reglamenta 95. pantu un šo ieteikumu 21. un 22. punktu. Iesniedzējtiesai pašai, ja tā to uzskata par nepieciešamu, savā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu ir jāaizklāj atsevišķi uzvārdi/nosaukumi vai dati vai arī papildus pilnam lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu jānosūta šī lūguma anonimizēta redakcija, kas būs pamats tiesvedībai Tiesā.

3. Pamatstrīda priekšmets un atbilstošie fakti

Iesniedzējtiesai kodolīgi ir jāapraksta pamatstrīda priekšmets, kā arī šīs tiesas konstatētie vai atzītie atbilstošie fakti.

4. Atbilstošās tiesību normas

Lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu ir precīzi jānorāda valsts tiesību noteikumi, kas piemērojami pamatlietas faktiem, tajā skaitā attiecīgā gadījumā atbilstošie tiesu nolēmumi, kā arī Savienības tiesību noteikumi, kuru interpretācija tiek lūgta vai kuru spēkā esamība tiek apstrīdēta. Šīm norādēm ir jābūt pilnīgām, un tām ir jāietver attiecīgo noteikumu nosaukums un precīzas atsauces, kā arī atsauces par to publikāciju. Cik vien iespējams, atsaucēs uz valsts vai Eiropas judikatūru ir jāiekļauj arī attiecīgā nolēmuma ECLI (*European Case Law Identifier*) numurs.

5. Lēmuma lūgt prejudiciālu nolēmumu pamatojums

Tiesa par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu var lemt tikai tad, ja pamatlietā ir piemērojamas Savienības tiesības. Tādēļ iesniedzējtiesai ir jāizklāsta iemesli, kas tai likuši šaubīties par Savienības tiesību noteikumu interpretāciju vai spēkā esamību, un saikne, ko tā ir konstatējusi starp šīm tiesību normām un pamatlietā piemērojamo valsts tiesisko regulējumu. Šeit iesniedzējtiesa, ja tā to uzskata par lietderīgu lietas izpratnei, var norādīt pušu argumentus šajā sakarā.

6. Prejudiciālie jautājumi

Iesniedzējtiesa skaidri un nošķirti izklāsta jautājumus, ko tā uzdod Tiesai prejudiciālā kārtā. Šiem jautājumiem ir jābūt saprotamiem pašiem par sevi, bez nepieciešamības skatīt lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāstu.

Cik vien iespējams, iesniedzējtiesa kodolīgi norāda arī savu nostāju par atbildi, kas sniedzama uz prejudiciālā kārtā uzdotajiem jautājumiem.

7. Iespējamā īpašās izskatīšanas nepieciešamība

Visbeidzot, ja iesniedzējtiesa uzskata, ka lūgums, ko tā iesniedz Tiesai, ir jāizskata īpašā kārtā attiecībā uz nepieciešamību saglabāt pamatlietā iesaistīto personu anonimitāti vai iespējamo izskatīšanas ātrumu, tai lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu un attiecīgā gadījumā tā pavadvēstulē ir detalizēti jāizklāsta iemesli, kas liecina par labu šādai izskatīšanai.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu formas aspekti

Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu ir jāiesniedz tā, lai Tiesai tos pēc tam būtu viegli apstrādāt elektroniski, it īpaši tādejādi, lai būtu iespējams tos skenēt un izmantot rakstzīmju optisko atpazīšanu. Šādā nolūkā:

- lūgumi ir jādrukā uz balta A4 formāta papīra bez svītrām,
- tekstā ir jāizmanto ierastās rakstzīmes (tādas kā *Times New Roman*, *Courrier* vai *Arial*), rakstzīmes lielums vismaz 12 – pamattekstam un rakstzīmes lielums 10 – iespējamām zemspēķas piezīmēm, 1,5 atstarpe starp rindām un horizontālās un vertikālās malas vismaz 2,5 cm (no lapas augšas, apakšas, kreisās un labās puses), un
- visām lūguma lappusēm, kā arī tā punktiem jābūt turpināti un pieaugošā secībā numurētiem.

Lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu ir jābūt datētam un parakstītam. Tas kopā ar pamatlīstas materiāliem ir nosūtāms ierakstītā vēstulē Tiesas kancelejai, *Rue du Fort Niedergrünwald, 2925 Luxembourg, LUXEMBOURG*.

Ja tiek lūgts piemērot paātrināto tiesvedību vai steidzamības tiesvedību, ir ieteicams parakstītu lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopiju vispirms nosūtīt pa elektronisko pastu (ECJ-Registry@curia.europa.eu) vai pa telefaksu (+352 433766) un pēc tam nosūtīt šā lūguma oriģinālu pa pastu.
